

Sortförsök i höstraps

Av Johan Biärsjö, Svensk Raps AB

Intresset för att prova höstrapsorter är mycket stort och inte mindre än 38 sorter har prövats detta år i de två höstrapsserierna R7 810 och OS 21. Resultaten 2003 präglas dessvärre av både att det är få försök och att en hel del av dem har en låg skörd, framförallt beroende på svampangrepp. Det lilla antalet försök är orsakat av den torka som gav en ojämn uppkomst hösten 2002. Det slår särskilt hårt mot försöken där ett jämnt bestånd är en första förutsättning för ett lågt försöksfel.

Sortförsöken i höstraps delas in i tre områden. Norra Götaland och Svealand vilket är områdena D, E och F. Sydöstra Götaland vilket är område B samt sydvästra Götaland, område A.

Enskilda höstrapsförsök i Skåne 2003

Tabell 1.

Flerårssammanställning 1999-2003

Tabell 2.

Det är tydligt när man ser på sammanställningarna för de tre områdena att i de två nordliga områdena; *sydöstra Götaland* samt *norra Götaland* och *Svealand* hävdar sig hybriderna bättre än i sydvästra Götaland. Likaså är SW Celsius en sort att räkna med i odlingsområdet norr om Skåne.

Trots att NPZ Express varit med i många år och är måttligt vinterhärdig är det få av de konventionella sorterna som har högre råfettavkastning. Undantaget är som sagt SW Celsius med erkänt hög vinterhärdighet samt den gamla sorten Silvia. En uppstickare är Mon Carosell som kanske kan bli en intressant sort. I de ganska få försök den varit med har den verkligen visat hög avkastning, i nivå med hybriderna.

De höstrapsybrider som finns på marknaden, SW Banjo, Gbr Status, NPZ Kronos och Gbr Disco avkastar 14-15 % över mätaren Express. En lovande sort är här Da Ryder som i medeltal för norra Götaland och Svealand avkastat hela 18 % över Express.

Odlingsegenskaper

Tabell 3.

I tabell 3 redovisas höstrapsorternas odlingssegenskaper. Då det gäller övervintring är hybriderna generellt sett härdigare än de öppenpollinerande sorterna. Från denna regel avviker Gbr Frederic och framförallt SW Celsius vars övervintring ligger i närheten av de bästa hybriderna.

I princip ingen sort slår råfetthalten i NPZ Express. Undantaget är Svalöf Weibulls nya SW Falstaff som faktiskt har 0,1 % högre råfetthalt. Strållängden är en egenskap som är intressant, framförallt vid direkttröskning. Även här utmärker sig Express med sitt korta strå. Men GBR Frederic är ännu kortare och Svalöf Weibull har en ny nummersort, SW 046 som är i nivå med Express.

Tabell 1. Enskilda höstrapsförsök i Skåne 2003. Skörd.

SORT	401/02 Barsebäcks Godsförvaltning, Fjärestadtorps Gård, Vallåkra Förfukt: Korn Jordart: mmh I Mo. pH 6,1 CV% 8,6				860/02 Leonard Nyman, Nytofta, Skivarp Förfukt: Höstvete Jordart: nmh I Mo. pH 6,9 CV% 9,6					
	Fröskörd dt/ha	rel	Råfett %	-skörd kg/ha	rel	Fröskörd dt/ha	rel	Råfett %	-skörd kg/ha	rel
NPZ Express (SW)	34,3	100	49,7	1551	100	43,5	100	50,0	1980	100
NPZ Artus (SW) H	38,3	112	47,6	1659	107	49,8	114	45,7	2069	104
SE Silvia (SW)	31,2	91	48,8	1386	89	42,3	97	47,8	1840	93
SW Maestro H	42,0	122	48,6	1857	120	47,2	108	47,1	2023	102
SW Calypso H	39,9	116	49,1	1784	115	52,9	122	47,0	2262	114
SW Banjo 0761 H	35,4	103	48,1	1551	100	44,5	102	46,8	1896	96
Sem Maja (SW) H	32,4	94	48,6	1432	92	44,3	102	48,0	1933	98
NPZ Kronos, 9600 (SW) H	37,4	109	47,9	1632	105	53,3	122	46,1	2234	113
SW Celsius, 033	35,9	105	48,5	1584	102	47,4	109	47,4	2043	103
SW Falstaff, 041	32,9	96	50,4	1509	97	44,0	101	49,6	1987	100
SW 0784	36,8	107	48,7	1632	105	48,6	112	47,1	2085	105
Mon Capitol (PI)	33,9	99	48,3	1489	96	44,2	101	47,4	1905	96
Mon Modena (PI)	33,9	99	49,2	1518	98	44,6	102	47,4	1924	97
Mon Carolus, M54 (PI)	38,1	111	49,3	1710	110	47,1	108	48,2	2064	104
Mon Carosell, M86 (PI)	39,7	116	48,9	1769	114	53,1	122	47,5	2296	116
Mon Cadillac, M70 (PI)	40,4	118	49,6	1822	117	52,9	122	48,3	2326	117
Da Ryder (PI) H	35,6	104	48,4	1567	101	54,5	125	46,6	2310	117
Da Sahara (PI)	35,0	102	49,5	1575	102	51,5	118	49,3	2310	117
Ser Saturnin (SSd) H	34,3	100	46,9	1465	94	44,0	101	45,5	1822	92
Da Verona (SSd)	35,0	102	50,6	1614	104	52,3	120	49,8	2370	120
DSV Liprima (SSd)	39,1	114	48,4	1724	111	53,0	122	47,5	2291	116
Gbr Oxident (SSd)	31,2	91	47,9	1359	88	40,3	93	46,4	1704	86
Gbr Status, 96005 (SSd) H	37,1	108	49,4	1668	108	50,9	117	47,4	2195	111
Gbr Louise, 97/502 (SSd)	37,6	110	49,3	1689	109	47,8	110	47,4	2064	104
Gbr Disco, RG8004 (SSd) H	38,9	114	49,4	1750	113	48,0	110	48,2	2104	106
Gbr RG 9908 (SSd) H	39,8	116	47,6	1724	111	51,6	119	46,7	2194	111
Da Tequila (SSd)	38,2	112	49,0	1705	110	44,0	101	48,1	1928	97
Gbr Winner (SSd)	35,1	102	48,8	1560	101	49,7	114	47,7	2156	109
Gbr Frederic (SSd)	33,0	96	48,6	1458	94	50,5	116	47,7	2192	111

Tabell 1, forts. Enskilda höstrapsförsök i Skåne 2003. Skörd.

OS7-21		105/02			
		Bertil Elmvik, Hassla Gård, Degeberga			
		Förfrukt: Vårkorn.			
		Jordart:			
		CV% 6,3			
SORT	Fröskörd dt/ha rel	Råfett -skörd % rel	kg/ha	rel	
NPZ Express (SW)	36,3	100	47,3	1564	100
NPZ Artus (SW) H	39,6	109	44,7	1612	103
SE Silvia (SW)	34,5	95	46,5	1459	93
SW Maestro H	44,1	121	46,6	1870	120
SW Calypso H	43,0	118	46,5	1818	116
SW Banjo 0761 H	41,4	114	46,3	1743	111
Sem Maja (SW) H	35,1	97	45,3	1446	92
NPZ Kronos, 9600 (SW) H	39,4	108	46,0	1649	105
SW Celsius, 033	39,1	108	47,3	1684	108
SW Falstaff, 041	34,0	94	45,4	1405	90
SW 0784	38,8	107	46,6	1647	105
Mon Capitol (PI)	38,5	106	46,2	1620	104
Mon Modena (PI)	40,6	112	45,9	1694	108
Mon Carolus, M54 (PI)	36,1	99	47,4	1556	99
Mon Carosell, M86 (PI)	40,4	111	45,6	1676	107
Mon Cadillac, M70 (PI)	30,3	83	46,8	1291	83
Da Ryder (PI) H	44,2	122	44,4	1786	114
Da Sahara (PI)	33,9	93	46,8	1445	92
Ser Saturnin (SSd) H	34,6	95	43,2	1360	87
Da Verona (SSd)	37,3	103	47,4	1611	103
DSV Liprima (SSd)	40,8	112	45,0	1671	107
Gbr Oxident (SSd)	36,3	100	45,7	1508	96
Gbr Status, 96005 (SSd) H	41,7	115	46,7	1772	113
Gbr Louise, 97/502 (SSd)	38,0	104	46,2	1596	102
Gbr Disco, RG8004 (SSd) H	40,9	113	46,3	1723	110
Gbr RG 9908 (SSd) H	38,6	106	44,8	1574	101
Da Tequila (SSd)	36,2	99	46,0	1514	97
Gbr Winner (SSd)	38,9	107	45,8	1620	104
Gbr Frederic (SSd)	39,3	108	46,1	1650	106

Tabell 1, forts. Enskilda höstrapsförsök i Skåne 2003. Skörd.

R7-810		400/02				852/02				
		Jan Frank, Stavröds Gård, Eslöv				Hans Nilsson, Brunslöv, Hörby				
		Förfrukt: Konservärter				Förfrukt: Vårkorn				
		Jordart: mmh sa LL. pH 6,5				Jordart: mmh ML. pH 6,5				
		CV% 8,3				CV% 7,6				
SORT	Fröskörd dt/ha rel	Råfett -skörd % rel	kg/ha	rel	Fröskörd dt/ha rel	Råfett -skörd % rel	kg/ha	rel		
NPZ Express (SW)	27,8	100	47,5	1201	100	34,7	100	48,7	1539	100
NPZ Artus (SW) H	36,1	130	46,4	1526	127	45,4	131	46,2	1908	124
Mon Capitol (PI)	34,2	123	46,8	1456	121	35,6	102	46,8	1516	98
SW 046	32,0	115	47,2	1374	114	42,6	123	47,2	1832	119
SW 047	29,8	107	46,0	1249	104	42,0	121	47,1	1799	117
SW 0102 H	34,7	125	46,2	1459	121	42,7	123	45,6	1770	115
SW 048	30,9	111	46,2	1297	108	40,3	116	47,0	1722	112
SW 0103 H	36,2	130	47,4	1561	130	47,3	136	47,1	2025	132
Mon CWH 048 (PI) H	26,3	95	46,4	1111	92	36,6	105	47,3	1576	102
Mon MLCH 100 (PI)	34,5	124	47,8	1502	125	38,9	112	46,2	1635	106
Mon MLCH 093 (PI)	30,6	110	44,4	1236	103	40,9	118	47,1	1753	114
TD 021074	30,3	109	46,7	1287	107	37,4	108	46,9	1596	104

Tabell 2. Flerårssammanställning höstraps 1999-2003

	Sydvästra Götaland (område A)		Sydöstra Götaland (område B)		N.Götaland ó Svealand (område D-F)				
	Råfettskörd relativtal	Antal försök	Råfettskörd relativtal	Antal försök	Råfettskörd relativtal	Antal försök			
NPZ Express (SW)	1920	100	44	1600	100	28	1390	100	33
Gbr Louise (SSd)		101	25		106	14		97	19
SW Celsius		97	24		106	13		106	20
Mon Cadillac (PI)		105	17		104	10		93	11
Mon Carolus (PI)		101	22		108	14		97	14
Gbr Frederic (SSd)		97	7		111	4		95	8
Mon Carosell (PI)		107	11		109	7		118	7
Mon Capitol (PI)		98	43		100	28		91	35
SE Silvia (SW)		92	25		100	16		104	26
Gbr Oxident (SSd)		87	24		98	16		96	25
SW Banjo H		110	30		115	17		114	24
Gbr Status (SSd) H		112	25		117	15		117	25
NPZ Kronos (SW) H		109	25		118	16		116	25
Gbr Disco (SSd) H		114	15		109	8		115	13
Da Ryder (PI) H		103	13		113	8		118	10
NPZ Artus (SW) H		109	35		114	22		114	30
SW 046		100	6		95	3		112	4
SW 047		96	6		88	3		99	4
SW 0102 H		105	6		115	3		98	4
Sem Maja (SW) H		95	9		111	4		105	8
Da Sahara (PI)		105	7		109	4		110	8
Da Tequila (SSd)		105	8		107	4		104	10
Gbr Winner (SSd)		99	7		117	4		108	10
SW Falstaff		100	17		100	10		114	12

Tabell 3. Odlingsgenskaper 1999-2003

	Övervintring 0-100	Stjälkstyrka 0-100	Mognad Dagar	Råfett % av TS	Prot. i mjöl % av TS	Strållängd cm
NPZ Express (SW)	81	91	351	49,0	38,5	124
Gbr Louise (SSd)	87	79	+2	-1,6	-0,4	+17
SW Celsius	89	76	+1	-1,7	-2,1	+13
Mon Cadillac (PI)	80	88	+2	-1,2	-1,0	+7
Mon Carolus (PI)	86	80	+2	-0,6	-0,3	+5
Gbr Frederic (SSd)	88	94	+1	-1,8	-0,2	-3
Mon Carosell (PI)	86	82	+3	-1,5	-2,3	+3
Mon Capitol (PI)	86	76	+2	-2,2	-0,3	+14
SE Silvia (SW)	87	83	+1	-1,0	-0,3	+12
Gbr Oxident (SSd)	84	79	+2	-2,1	-1,4	+16
SW Banjo H	91	73	+/-0	-1,6	-0,8	+16
Gbr Status (SSd) H	90	77	+1	-1,2	-1,6	+13
NPZ Kronos (SW) H	87	75	+/-0	-2,0	-2,7	+16
Gbr Disco (SSd) H	85	83	+2	-0,6	-1,7	+13
Da Ryder (PI) H	90	67	-1	-2,6	-0,4	+15
NPZ Artus (SW) H	86	79	+1	-2,4	-2,2	+17
SW 046	85	90	+1	-1,1	0,7	-1
SW 047	83	88	+1	-2,4	1,2	+11
SW 0102 H	90	75	+1	-2,6	-1,0	+10
Sem Maja (SW) H	84	78	+/-0	-1,5	-0,7	+11
Da Sahara (PI)	78	87	+2	-0,5	-0,7	+11
Da Tequila (SSd)	83	94	+3	-0,8	-1,7	+4
Gbr Winner (SSd)	85	76	+2	-1,8	-1,9	+9
SW Falstaff	87	90	+2	+0,1	-1,0	+10